

Els herois riudomencs

Repassem la història dels germans Nebot, que van lluitar contra els Borbons a la Guerra de Successió

Exterior de la casa | Alex Plaza

Per entendre el present s'ha de conèixer el passat, se sol dir. Els **germans Nebot**, membres d'una nissaga de militars catalans del segle XVII, són **coneguts per la seva participació en la Guerra de Successió** al segle XVIII donant **suport a l'arxiduc Carles d'Àustria** en contra dels borbònics, i no es podria entendre la figura d'aquests personatges històrics del país sense conèixer les seves arrels i el seu lloc de residència.

Els seus noms eren Joan, el primogènit, Rafael, el mitjà, Josep, el benjamí, i Alexandre, tots militars de reconeguda graduació i **riudomencs de mena**, que van residir a la casa que avui és coneguda com a **Cal Gallissà**, inclosa en l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, que va convertir-se al segle XX en un dels nuclis més actius del poble.

Cal Gallissà, la casa pairal dels germans Nebot

La casa coneguda com a Cal Gallissà és una **construcció original del segle XVII**; es tracta d'un edifici refet amb materials antics aprofitats de la casa que hi havia anteriorment al mateix lloc **coneguda popularment com el caseriu**, afirma l'**historiador riudomenc Eugeni Perea**, i és una de les edificacions que formen part del patrimoni cultural i històric de Riudoms. La casa va ser

reconstruïda a la dècada dels 50 per l'arquitecte Francesc Adell i Ferré, i en perdre la Guerra de Successió, els va ser expropiada. Anys més tard, però, la casa va ser lliurada als seus descendents al retornar al poble.

Detall de l'escut dels Nebot Foto: Alex Plaza

L'any **1863**, Joan Font Vergés va adquirir la casa i el seu gendre, Joan Gallissà Ferré, besavi d'una de les actuals propietàries, Betlem Salomó, va rehabilitar-la i va obrir-hi una taverna que **es va transformar progressivament, amb el pas del temps, en un cafè** molt popular a Riudoms i en un **complex lúdic de festa i ball**. Disposava de teatre (1916), més tard s'hi va afegir un cinema (1930), i també va acollir entitats polítiques, a més d'un sindicat agrícola durant els anys que va romandre oberta, fins que al **1960 va tancar** definitivament. "**Va ser, doncs, un dels nuclis més actius del poble i un punt de trobada** per a gent que s'hi s'aplegava per passar les tardes, en un lloc històric i important com l'antiga residència dels germans Nebot, assegura Perea. Actualment, la casa pairal dels germans Nebot està dividida en quatre cases de propietat privada, on habitaven els quatre germans militars.

De la casa en destaquen les **finestres gòtiques**, del segle XVII, la finestra de la cantonada, que estava ubicada damunt de la porta principal, originàriament, i el **mirador** a mode de tribuna de la planta noble que es va formar amb les dues portes que donaven accés al pati. A les llindes de les portes de casa pairal, que abans era una casa sola i ara en són diverses, hi ha **forjat en pedra l'escut d'armes nobiliari** dels germans, que va ser **atorgat per l'emperador Carles VI** al 1713, on es va esculpir una cimera alada, i a sota un lleó rampant; tot el conjunt protegit per dos rams creuats i amb tres ferradures col·locades a l'inrevés de com es calcen a la peül·la d'un cavall, col·locades així, segons conta la llegenda, per una **victòria molt enginyosa** que va dur a terme el general Rafel Nebot en una de les batalles durant la Guerra de Successió, a principis del segle

XVIII, quan gran part del país estava ocupat per les forces de repressió borbòniques.

"**Les llegendes en origen són història**". Les llegendes eren la manera objectiva de traslladar la història als néts i familiars, però amb el pas del temps s'han convertit en una espècie de conte. "Abans aquesta frontera no existia. El que sí que és cert, és que tota llegenda té un origen històric", subratlla l'historiador, que dona certa credibilitat a aquesta llegenda popular de Riudoms.

Escut d'armes dels Germans Nebot, apòcrif o realitat?

Diu la llegenda que Rafael Nebot s'assabentà que s'hostatjaven a Mataró un **grup de tropes franceses borbòniques** que al dia següent partien en direcció a Barcelona. Nebot comptava amb un petit exèrcit de cavalleria, però inferior en nombre al qual pretenia atacar. Veient que no podia presentar una batalla oberta a un exèrcit tan nombrós, va reunir els ferradors de la tropa i els va encarregar **calçar les ferradures dels cavalls** al revés de com les haurien de portar, de manera que al trepitjar semblés que reculessin en comptes d'avançar, per **despistar l'enemic**, aclareix Perea, ja que que les petjades de la cavalleria eren en direcció de fugida i aprofitant el desconcert, van emboscar les tropes franceses i les van derrotar a Vilassar.

Un altre detall de l'edifici Foto: Alex Plaza

Aquesta estratègia va desconcertar l'enemic, que no endevinava l'ardit de cap de les maneres,

fins que van descobrir que les petjades només eren ferrades per dos claus, en lloc dels quatre habituals. Fins que no es va descobrir l'engany, **l'enemic creia que l'exèrcit de Nebot era un dels més grans** de tot el Principat, fet que el permetia cercar les tropes francoespanyoles sempre desprevingudes. Descoberta la trampa, el prestigi i reputació de Rafael Nebot van augmentar notablement, fins a ser considerat un dels homes més intrèpids de la Guerra de Successió.

És per aquest motiu, i des de fa uns anys, que és tradició a Riudoms quan s'hi celebra la Diada de l'11 de Setembre, fer un **homenatge floral a la casa** on van viure els militars. La seva història se segueix transmetent de boca a orela en la cultura popular del poble, com una de les fites d'un dels grans personatges riudomencs i del país.